

**VRAGENLIJST VOOR DE KANDIDAAT-COMMISSARIS****Christophe HANSEN****Landbouw en Voedsel****1. Algemene bekwaamheid, inzet voor Europa en onafhankelijkheid**

*Welke aspecten van uw kwalificaties en ervaring maken u met name geschikt voor het vervullen van het ambt van commissaris en voor het bevorderen van het Europees algemeen belang, vooral op het gebied waarop u bevoegd zou zijn? Hoe denkt u bij te dragen aan de uitvoering van de politieke richtsnoeren van de Commissie? Hoe zult u ervoor zorgen dat gendermainstreaming wordt toegepast en een genderperspectief wordt geïntegreerd in alle beleidsterreinen van uw portefeuille? Hoe gaat u uitvoering geven aan de mainstreaming van jeugdbelangen?*

*Hoe kunt u uw onafhankelijkheid aantonen? Kunt u garanderen dat uw vroegere, huidige of toekomstige activiteiten geen twijfel doen ontstaan over uw functioneren als commissaris?*

Ik ben al meer dan vijf jaar lid van het Europees Parlement, in verschillende rollen en in verschillende commissies. In 2022 werd ik verkozen tot quaestor van het Europees Parlement. In deze hoedanigheid heb ik getracht de instelling te versterken door de voorwaarden voor de uitoefening van het mandaat van de parlementsleden te verbeteren. Mijn belangrijkste verdienste als rapporteur bestaat in het bouwen van bruggen tussen fracties. Dit blijkt uit de zeer ruime meerderheid die in de plenaire vergadering werd bereikt in dossiers zoals de verordening buitenlandse subsidies, de handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en het VK of de drinkwaterrichtlijn. Als mijn benoeming als commissaris door het Parlement wordt bevestigd, zal deze ervaring op het gebied van inclusief luisteren en compromissen sluiten van onschatbare waarde zijn.

Ik ben opgegroeid in een klein agrarisch familiebedrijf op de grens tussen Luxemburg en België, waarin ik heb meegewerkt. Zo heb ik de positieve effecten van de Unie al van jongs af ervaren. Door deze ervaring, die nog is verrijkt met een diploma milieuwetenschappen en risicobeheer, ben ik doordrongen geraakt van een oprecht respect voor ons milieu, een sterke overtuiging van de noodzaak om duurzame bestaansmiddelen te creëren voor degenen die zich toeleggen op het land en ons voedsel, en een acuut besef van de sleutelrol die het landbouw- en het milieubeleid van de EU spelen. Ik ben dan ook bijzonder verheugd dat de nieuwgekozen voorzitter mij de portefeuille Landbouw en Voedsel heeft toevertrouwd. Mijn loopbaan en mijn publieke taak waren gericht op natuur- en landbouwkwesties, laatstelijk als voorzitter van de Commissie milieu, klimaat en biodiversiteit en als lid van de Commissie landbouw, wijnbouw en plattelandontwikkeling in het Luxemburgs Parlement. Daarbij heb ik geleerd dat jongeren zich niet aangetrokken voelen tot een baan in de landbouw.

Ik stel het op prijs dat de verkozen voorzitter de prioriteit voor mij heeft gelegd op het versterken van het concurrentievermogen, de veerkracht en de duurzaamheid van de landbouw- en voedingssector. Om in de toekomst het hoofd te kunnen bieden aan nieuwe uitdagingen, moet de landbouw de toekomstige generaties voldoening en waardigheid bieden zodat ze de grond onder hun hoede nemen. Ik ben het volledig eens met haar standpunt dat we daartoe actief moeten luisteren naar de bezorgdheden van mensen in plattelandsgemeenschappen, die meer dan 30 % van de bevolking van de EU uitmaken. Ik zal zorgen voor een follow-up van het verslag van de strategische dialoog over de toekomst van de landbouw, dat een van de vier belangrijke verslagen is die als basis zullen dienen voor de werkzaamheden van het college. Ik verbind mij ertoe samen te werken met belanghebbenden en met de lidstaten om ervoor te zorgen dat de relevante GLB-instrumenten om de participatie van vrouwen in de landbouw te vergroten en hun situatie in plattlandsgebieden te verbeteren, ten volle worden ingezet en een doeltreffende aanvulling vormen op nationale interventies. Op basis hiervan zal ik ervoor zorgen dat het toekomstige GLB is afgestemd op het beoogde doel. Bijvoorbeeld door voor vrouwelijke landbouwers de toegang tot leningen of extra investeringen voor hun landbouwbedrijven te vergemakkelijken. Bovendien zal ik erop toezien dat mijn kabinet het genderevenwicht eerbiedigt.

Generatievernieuwing en de steun voor jonge landbouwers liggen mij zeer na aan het hart. De kern van mijn benadering van het landbouwbeleid zal zijn om van de landbouw de volgende decennia een levensvatbare en aantrekkelijke activiteit te maken. Om de toekomst van de landbouw in Europa veilig te stellen, moet duurzaamheid in alle aspecten worden gewaarborgd, van bodemgezondheid tot waterweerbaarheid en klimaatscopaardheid, van het bevorderen van bloeiende plattelandsgebieden en het stimuleren van investeringen en innovatie, met inbegrip van toegang tot kapitaal, tot het waarborgen van de winstgevendheid van het landbouwersberoep en het versterken van de positie van landbouwers in de voedselwaardeketen. Niet alleen zal ik de strategie voor generatievernieuwing presenteren, maar bij de uitvoering van het huidige GLB zal ik ook bijzondere aandacht besteden aan de behoeften en zorgen van jongeren, voortbouwend op de jaarlijkse jongerenbeleidsdialogen, waarvan de eerste al in de eerste honderd dagen van de ambtstermijn van het nieuwe college zal worden georganiseerd.

Tijdens mijn hele loopbaan en in mijn overheidsfunctie heb ik steeds de regels inzake onafhankelijkheid en verantwoordingsplicht in acht genomen. Ik zal de letter en de geest van de Verdragen ten volle blijven eerbiedigen, onder meer wat betreft de verplichting om in het Europees belang te handelen en geen instructies te aanvaarden, en in het bijzonder wat betreft de verplichtingen van volledige onafhankelijkheid, transparantie, onpartijdigheid en beschikbaarheid voor de Commissie. Ik zal de gedragscode voor de leden van de Europese Commissie ten volle eerbiedigen en naleven. Ik verbind mij ertoe de voorzitter onmiddellijk in kennis te stellen van elke situatie die aanleiding zou kunnen geven tot een belangenconflict bij de uitoefening van mijn officiële taken, en zo nodig zal ik mijn belangenverklaring, die openbaar is, bijwerken.

## **2. Beheer van de portefeuille en samenwerking met het Europees Parlement**

*Kunt u beloven het Parlement naar behoren te zullen informeren over uw activiteiten en die van uw diensten? In welk opzicht bent u van mening dat u verantwoording verschuldigd bent aan het Parlement?*

*Welke specifieke toezeggingen bent u bereid te doen met betrekking tot uw betrokkenheid bij en aanwezigheid in het Parlement, zowel in de commissie als in de plenaire vergadering, transparantie, samenwerking en een doeltreffende follow-up van de standpunten van het Parlement en verzoeken om wetgevingsinitiatieven? Bent u met betrekking tot geplande initiatieven en lopende procedures bereid om het Parlement op gelijke voet met de Raad tijdig van informatie en documenten te voorzien?*

Ik ben vastbesloten het Parlement op de hoogte te houden van mijn acties en van die van het directoraat-generaal Landbouw en Plattelandsontwikkeling. Door mijn ervaring als lid van het Europees Parlement en van het Luxemburgs Parlement zijn verantwoording aan het Parlement, politieke controle en democratisch toezicht op de uitvoerende macht voor mij een tweede natuur geworden. Ik zal de volledige politieke verantwoordelijkheid nemen voor mijn acties op het gebied van landbouw en voedsel voor het Europees Parlement en de Europese burgers die het vertegenwoordigt. Als ik word benoemd als lid van het college, is het inherent aan mijn functie om met mijn collega-commissarissen samen te werken in een geest van collegialiteit en loyaliteit, overeenkomstig de door de voorzitter vastgestelde werkmethoden. Landbouw en voeding zijn intrinsiek verbonden met andere beleidsterreinen, waardoor deze samenwerking des te belangrijker is. Aangezien ik al meer dan vijf jaar lid van het Europees Parlement ben, onderschrijf ik de legitieme verwachtingen van het Parlement ten aanzien van de commissarissen volledig. Dialoog en regelmatige, open uitwisselingen met de commissies en de plenaire vergadering vormen het fundament van onze democratische betrokkenheid. Ik zal het altijd een eer vinden om terug te keren naar het Parlement, vragen van de leden te beantwoorden en een hoog niveau van wederzijds vertrouwen, openheid en transparantie in onze samenwerking te handhaven. De verkozen voorzitter benadrukte in haar politieke richtsnoeren dat zij vastbesloten is de dialoog met het Parlement te versterken. Ik onderschrijf dit ten volle gezien het belang van samenwerking met het Parlement en zijn verkozen leden voor de doeltreffendheid en legitimiteit van het politieke proces van de EU. Ik zal dan ook de plenaire vergaderingen van het Parlement regelmatig bijwonen en nauw samenwerken met de commissies die betrokken zijn bij landbouw- en voedselaangelegenheden, met hun leden, coördinatoren en voorzitters. Als lid van het Parlement heb ik een bijna perfecte presentielijst voor de plenaire vergaderingen en als ik word benoemd tot lid van het college, zal ik mij aan deze zeer hoge standaard blijven houden. Ik zal erop toezien dat mijn kabinet en de diensten van de Commissie die onder mijn verantwoordelijkheid vallen, zich laten leiden door dezelfde openheid, transparantie en samenwerking.

Ik zal een doeltreffende follow-up geven aan de standpunten van het Parlement en verzoeken om wetgevingsinitiatieven. Ik neem de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de bepalingen van het Kaderakkoord van 2010 en het Interinstitutioneel Akkoord van 2016 over beter wetgeven voor mijn bevoegdheidsgebieden. Ik zal rekening houden met de standpunten van het Parlement en ik zal alles in het werk

stellen om ervoor te zorgen dat de resoluties van het Parlement tijdig schriftelijk worden beantwoord. Ik merk op dat de verkozen voorzitter in haar politieke richtsnoeren heeft toegezegd de samenwerking met betrekking tot artikel 225 VWEU te verdiepen door de commissarissen te vragen deel te nemen aan gestructureerde dialogen met parlementaire commissies over deze resoluties. Dat zal ik met plezier doen, en u kunt ervan op aan dat ik vaak in Brussel en Straatsburg aanwezig zal zijn.

Tot slot had ik de eer deel te nemen aan verschillende wetgevingsprocedures, van het opstellen van en onderhandelen over het interne standpunt van het Parlement tot het uitvoeren van het mandaat in interinstitutionele onderhandelingen. Door deze ervaring ben ik tot de overtuiging gekomen dat het Parlement en de Raad gelijk moeten worden behandeld en dat een speciaal partnerschap tussen het Parlement en de Commissie nodig is. Bijgevolg beloof ik de bepalingen van bovengenoemde overeenkomsten volledig tot uitvoering te brengen en gelijke behandeling te waarborgen wanneer de bevoegdheden van het Parlement en de Raad gelijk zijn. Volgens mij is dit essentieel voor succesvolle onderhandelingen tussen de drie instellingen en voor het bereiken van politieke akkoorden die voldoen aan de verwachtingen van de Europese burgers in de komende vijf jaar.

#### Vragen van de Commissie landbouw en plattelandontwikkeling:

*3. De protesten van de landbouwers in het voorjaar hebben duidelijk gemaakt dat landbouwers geconfronteerd worden met enorme moeilijkheden. De protestanten wezen met name op de noodzaak van een billijk inkomen, op de lage winstgevendheid van de landbouw als gevolg van lage producentenprijzen en hoge inputkosten, op oneerlijke concurrentie door invoer uit derde landen en een gebrek aan wederkerigheid, en op de regeldruk en het gebrek aan stimulansen om aan de hoge milieunormen in de landbouw te voldoen. Aangezien landbouwers vaak de zwakste schakel in de voedselvoorzieningsketen zijn en hun inkomen structureel onder het gemiddelde van andere sectoren ligt, wat zijn uw ideeën voor een “visie voor landbouw en voedsel”, zoals aangekondigd in uw opdrachtbrief als kandidaat-commissaris, om te zorgen voor een billijk inkomen voor landbouwers, hun positie in de voedselvoorzieningsketen te verbeteren, de transparantie van de prijsvorming te vergroten en jonge landbouwers voor de sector aan te trekken? Hoe denkt u op korte en lange termijn de administratieve lasten en rapportageverplichtingen die uit diverse beleidsmaatregelen voor landbouwers voortvloeien, verder te verlichten en te stroomlijnen?*

Landbouwers en mensen die een baan in de landbouw overwegen, verdienen een duidelijke visie op landbouw- en voedselsystemen die meer voorspelbaarheid biedt en geschikt is voor toekomstige generaties. Op dit keerpunt moeten we ons de vraag stellen hoe we ervoor kunnen zorgen dat landbouwers vandaag, morgen en in 2040 voldoening en waardigheid vinden in hun rol als “hoeders” van de grond om die te blijven vervullen, en dat zij met hun landbouwbedrijf in hun levensonderhoud kunnen voorzien.

Veel landbouwers hebben moeilijke tijden gehad en zij hebben dit jaar hun stem laten horen. Lage en onstabiele inkomens, onevenwichtige handelsbetrekkingen in de waardeketen, een opeenstapeling van regelgevingsvereisten, de gevolgen van de klimaatverandering en de toenemende geopolitieke instabiliteit zijn moeilijkheden die ertoe leiden dat de landbouw vaak niet lonend is. Het is dan ook niet verrassend dat de landbouw er niet in slaagt jongeren aan te trekken.

Ik wil mijn waardering uitspreken voor de opmerkelijke veerkracht die de landbouwers de afgelopen jaren hebben getoond. Zij zijn erin geslaagd te blijven voorzien in voldoende, veilig en hoogwaardig voedsel voor Europa en voor derde landen en tegelijkertijd hoeders van het land te zijn, onze landschappen in stand te houden, ons cultureel erfgoed levend te houden en onze plattelandsgebieden dynamisch te houden. Als ik word benoemd tot commissaris, zal ik in de eerste honderd dagen van mijn ambtstermijn een visie voor landbouw en voedsel uitwerken onder leiding van de voorzitter en in samenwerking met andere leden van het college. Het zal een routekaart voor toekomstige initiatieven zijn, die een breed scala aan strategische kwesties op het gebied van landbouw en voedsel zal bestrijken.

Deze visie, die op de hele agrovoedingswaardeketen zal gericht zijn, zal trajecten voorstellen om het concurrentievermogen, de duurzaamheid, de rentabiliteit en de aantrekkelijkheid van de sector op lange termijn te waarborgen en daarbij de diversiteit van de landbouw op ons continent in stand te houden. Er zal onder meer aandacht worden besteed aan de sociaal-economische situatie van landbouwers en met name aan hun inkomen, aan het eerlijker maken van waardeketens, het vergroten van de veerkracht van landbouwbedrijven, het stimuleren van duurzame landbouwpraktijken, het verminderen van voedselverlies en -verspilling, het beheren en verminderen van de administratieve lasten die voortvloeien uit nationale en Europese wetgeving en rapportagevereisten, en het stimuleren van kennis, innovatie en investeringen.

In de visie zal worden uiteengezet hoe we op deze belangrijke gebieden vooruitgang zullen boeken, in samenwerking met belanghebbenden, de lidstaten en het Europees Parlement. Zij zal voortbouwen op het verslag van de strategische dialoog over de toekomst van de landbouw in de EU en rekening houden met alle relevante standpunten, met name van het Europees Parlement en de Raad.

De kern van mijn visie zal zijn om de voorwaarden te creëren om de trend van achterblijvende generatievernieuwing om te buigen, door ervoor te zorgen dat de landbouw de volgende decennia een levensvatbaar en aantrekkelijk beroep blijft. Uit de meest recente cijfers blijkt dat slechts 12 % van alle landbouwbedrijven in de EU wordt beheerd door landbouwers van minder dan 40 jaar. We hebben doortastende maatregelen nodig om de toekomst van de landbouw veilig te stellen voor de komende generaties. We moeten ervoor zorgen dat de volgende generatie voldoening kan blijven halen uit haar landbouwactiviteiten die hoogwaardig voedsel leveren, met productiesystemen waarbij natuur en landbouw hand in hand gaan. Een jonge landbouwer heeft behoefte aan een billijk inkomen, vruchtbare bodems, toegang tot land en kapitaal, de juiste vaardigheden, technologie en innovatief kweekmateriaal, met veerkrachtige gewasproductie- en veeteeltsystemen die ook aan de vraag van de consument voldoen, en duurzame productie in aantrekkelijke plattelandsgebieden.

Daarom zal ik nauw samenwerken met jonge landbouwers en Europese jongeren, onder meer via een jongerenbeleidsdialoog in de eerste honderd dagen van de nieuwe ambtstermijn, om een strategie voor generatievernieuwing te ontwikkelen. Deze strategie moet jonge landbouwers in staat stellen hun ondernemingsgeest en innovatiepotentieel volledig te wijden aan de toekomst van de sector. Ze zal concrete en innovatieve maatregelen bevatten om de belangrijkste belemmeringen voor generatievernieuwing, waaronder toegang tot land, krediet en kennis, beter aan te pakken. Een van die maatregelen is een Europees waarnemingscentrum voor land dat ons zou helpen de transparantie van de grondmarkt te bevorderen, onder meer door middel van een mechanisme om de herkomst van investeringen in land en landbouwbedrijven onder de loep te nemen.

Een cruciale voorwaarde om landbouwers ertoe aan te zetten dit beroep te blijven uitoefenen en om jonge en nieuwe landbouwers aan te trekken, is een billijk en toereikend landbouwinkomen. Op dit moment zijn de inkomens van landbouwers gemiddeld echter veel lager dan het gemiddelde loon in de EU. Veel landbouwers beschikken niet over de nodige middelen om in de transitie te investeren. Deze kromme situatie moet worden rechtgetrokken. Landbouwers moeten betere inkomsten uit de markt halen, zodat zij ook de nodige investeringen kunnen doen om hun bedrijf toekomstbestendiger en veerkrachtiger te maken.

Om dit te bereiken zal ik, als ik word benoemd, een uitgebreide reeks maatregelen verdedigen. We moeten gebruikmaken van alle inkomstenbronnen: inkomsten uit de markt, inkomenssteun van de overheid en nieuwe alternatieve inkomstenbronnen, zoals koolstoflandbeheer. Het uiteindelijke doel van ons beleid moet zijn ervoor te zorgen dat de markt landbouwers beter beloont en tegelijkertijd onze bodem en het milieu te beschermen, zodat de basis voor de landbouw behouden blijft voor de komende generaties. Steun via het GLB blijft uiteraard van essentieel belang om landbouwers te ondersteunen, hen te belonen voor ecosysteemdiensten en werk in gebieden met natuurlijke beperkingen te compenseren, alsook om investeringen in mitigatie van en aanpassing aan de klimaatverandering en de naleving van milieuverplichtingen te ondersteunen. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid moeten we eenvoudiger en gericht maken en we moeten het juiste evenwicht vinden tussen stimulansen, investeringen en regelgeving. Ik zal ervoor zorgen dat het GLB sociaal-economische steun biedt aan de landbouwers die er het meest behoefte aan hebben - met name kleine landbouwbedrijven -, stimulansen biedt voor ecosysteemdiensten en onze plattelandsgebieden ondersteunt.

Om fatsoenlijke inkomsten uit de markt te verkrijgen, moeten landbouwers eerlijke prijzen kunnen bedingen. Momenteel lukt dat voor veel landbouwers echter niet als gevolg van hun zwakkere onderhandelingspositie en een gebrek aan markttransparantie. Ik ben vastbesloten de onderhandelingspositie van landbouwers verder te versterken en het risico dat zij systematisch worden gedwongen onder de productiekosten te verkopen, tot een minimum te beperken.

Als ik word benoemd tot commissaris, zal ik in de visie voor landbouw en voedsel de route uitstippelen om dit te verwezenlijken. Ten eerste moeten we landbouwers helpen beter gebruik te maken van de bestaande instrumenten, met name de mogelijkheid om zich aan te sluiten bij producentenorganisaties en unies van producentenorganisaties. Ten tweede zal ik de Commissie aanbevelen snel gerichte wijzigingen van de verordening gemeenschappelijke marktordening voor te stellen om de positie van de producenten bij de onderhandelingen over en de sluiting van contracten voor de levering van landbouwproducten te versterken, de samenwerking te bevorderen en prijsstransmissie te verbeteren. Evenzo zal ik, om landbouwers nog beter te beschermen tegen oneerlijke handelspraktijken, de Commissie aanbevelen nieuwe regels voor te stellen voor

grensoverschrijdende handhaving in het kader van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken. Afhankelijk van de resultaten van de lopende evaluatie van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken zal ik, in nauwe samenwerking met alle belanghebbenden, een herziening van de huidige regels overwegen. Bovendien ben ik van plan het vertrouwen tussen de marktdeelnemers in de waardeketen te versterken door de transparantie bij de prijsvorming en -transmissie te vergroten op basis van de bevindingen van het nieuwe waarnemingscentrum voor de agrovoedingsketen.

Tot slot zal ik van vereenvoudiging en efficiënte uitvoering een prioriteit maken. Eenvoudigere beleidsmaatregelen en toegang tot de juiste instrumenten zijn noodzakelijk om het concurrentievermogen van de landbouw te vergroten. Tegelijkertijd zijn zinvolle verslaggeving en controle nodig om de verwezenlijking van onze beleidsdoelstellingen, waaronder onze milieudoelstellingen, naar behoren te volgen. Mijn visie op de toekomst zal daarom streven naar het juiste evenwicht: landbouwers in staat stellen hun land te bewerken zonder buitensporige bureaucratie en tegelijkertijd voldoende zekerheid bieden over de wijze waarop het geld van de EU wordt besteed, op basis van de juiste doelgerichtheid en prestaties. Daartoe moeten we de voordelen van digitale technologie en instrumenten benutten en tegelijkertijd de lasten voor kleinere begunstigen verminderen door middel van eenvoudige regelingen, en de digitale kloof tussen jongere en oudere landbouwers dichten.

De Commissie maakt momenteel een grondige analyse van de administratieve lasten voor landbouwers en nationale autoriteiten. Er is nog veel ruimte voor verbetering en ik beloof verder te gaan, op basis van de resultaten van de lopende analyse. Ik ben voornemens nauw samen te werken met mijn collega's in het college, alsook met belanghebbenden, de lidstaten en het Europees Parlement, om de administratieve lasten voor landbouwers verder te verminderen in alle Europese wetgeving die van invloed is op de landbouwsector. Bovendien zal het verminderen van de lasten voor landbouwers en het stroomlijnen van het GLB een prioriteit zijn voor de GLB-voorstellen na 2027.

*4. Welke gevolgen heeft uitbreiding volgens u voor het toekomstige GLB, met name voor de rechtstreekse betalingen? Hoe denkt u de mogelijke negatieve gevolgen van het uitbreidingsproces voor de landbouwmarkten en -producenten in de EU te voorkomen of te beperken? Acht u het momenteel nodig de toegang van Oekraïense producten verder te reguleren, om een destabilisering van de landbouwmarkten in de EU te voorkomen? Zijn de beschermende maatregelen die sinds juni jongstleden van kracht zijn, volgens u toereikend? Wat is meer in het algemeen uw mening over de huidige heronderhandeling van de vrijhandelsovereenkomst met Oekraïne?*

Het uitbreidingsbeleid van de EU is meer dan ooit een geostrategische investering in vrede en stabiliteit op lange termijn, invloed, concurrentievermogen en veiligheid, met inbegrip van de veiligheid van onze agrovoedingssector, voor ons continent. We moeten enerzijds de kandidaat-lidstaten en de potentiële kandidaten ondersteunen tijdens hun respectieve EU-trajecten en anderzijds onszelf voorbereiden op het verwelkomen van nieuwe leden in de Unie.

De uitbreiding met de kandidaat-lidstaten kan de EU als geostrategische speler in de landbouwsector versterken, onze rol bij het ondersteunen van de mondiale voedselzekerheid vergroten en de strategische autonomie van de EU op het gebied van voedsel, diervoeder, biomassa en bodem aanzienlijk uitbreiden in een tijd waarin de risico's als gevolg van de klimaatverandering toenemen. Ze zal ook uitdagingen met zich meebrengen. Maar dit is niet de eerste uitbreiding van de EU en het is niet de eerste keer dat we moeten nadenken over de toekomst van het GLB in een uitgebreide Unie. In het verleden werd dit tot een goed einde gebracht door het EU-beleid reeds vóór de toetreding aan te passen, met name door een rigoureuus toetredingsproces om ervoor te zorgen dat de uitbreidingslanden vóór de toetreding volledig voorbereid zijn, en door gerichte bijstand. Deze aanpak heeft geholpen om de kloof tussen oude en nieuwe lidstaten te dichten. De formele toetreding tot de EU kwam niet als een ontwrichtende schok voor nieuwe en bestaande lidstaten, maar als een verdere stap in een proces waarbij nieuwe lidstaten soepel werden geïntegreerd in het beleid en de begroting van de EU. Waar nodig werd de toetreding gevolgd door een overgangperiode, zoals de geleidelijke invoering van middelen en toegang tot de arbeidsmarkt van de EU, en geleidelijke integratie in de eengemaakte markt.

Ik zal nauw samenwerken met de commissaris voor Uitbreiding, de lidstaten, de uitbreidingslanden en belanghebbenden om de toekomst van de landbouw in een uitgebreide Unie te bespreken. Er moet worden bekeken welke gevolgen de uitbreiding mogelijk zal hebben voor de landbouw in de huidige lidstaten. Daarbij moet rekening worden gehouden met verschillende onzekere elementen:

- de structuur van de landbouwbedrijven en de productiecapaciteit van de uitbreidingslanden op het moment van hun toetreding;

- de toekomstige steun die uitbreidingslanden kunnen ontvangen ten behoeve van de aanpassing van hun landbouwsector (bv. programma's voor pretoetredingssteun);
- de voortdurende ontwikkeling van de landbouwsectoren, die helemaal niet statisch zijn, en van de consumptiepatronen in de EU, in de uitbreidingslanden en wereldwijd.

We mogen niet vergeten dat toetreding op verdiensten gebaseerd is en zal blijven. Dat het een proces is dat volledig afhankelijk is van de objectieve vooruitgang die elke partner boekt, te beginnen met de fundamentele criteria voor toetreding tot de EU, met name democratie, de rechtsstaat, economische hervormingen en hervormingen van het openbaar bestuur.

We moeten, met of zonder uitbreiding, ons gemeenschappelijk landbouwbeleid eenvoudiger en gericht maken, en het juiste evenwicht vinden tussen stimulansen, investeringen en regelgeving. De specifieke behoeften van een grotere Unie komen boven op de onvermijdelijke behoefte aan een gemoderniseerd en eenvoudiger GLB. Uitbreiding is dus de kans — maar niet de aanleiding — om ervoor te zorgen dat onze uitgaven beter worden afgestemd op onze beleidsdoelstellingen van vandaag en morgen.

Ik ben ervan overtuigd dat we, net als in het verleden, het GLB zullen kunnen aanpassen aan en voorbereiden op de realiteit van een grotere Unie, zodat het doeltreffend blijft en de huidige en toekomstige landbouwers in alle regio's van een uitgebreide EU ten goede komt.

Wat de handelsbetrekkingen met Oekraïne betreft, wil ik om te beginnen mijn steun voor Oekraïne opnieuw uitspreken en herhalen dat ik ten volle achter voorzitter Von der Leyens toezegging sta om onze steun voor Oekraïne in het licht van de illegale aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne onverminderd voort te zetten. Om de Oekraïense economie te ondersteunen, zijn onmiddellijk maatregelen genomen in de vorm van autonome handelsmaatregelen van de EU, waarbij volledige liberalisering van de handel is verleend aan Oekraïne vanaf juni 2022. Gezien de potentiële druk op de markten van buurlanden omvat de huidige verordening inzake autonome handelsmaatregelen mechanismen om in te spelen op de ernstige bezorgdheden van EU-producenten in de vorm van een versterkte vrijwaringsregeling. Deze mechanismen, die de meest gevoelige markten hebben geholpen om zich te stabiliseren, hebben positieve signalen gegeven met betrekking tot het perspectief op langere termijn.

Ik erken dat er voor de toekomst behoefte is aan een stabielere en meer structurele regeling met Oekraïne over onze wederzijdse handel in agrovoedingsproducten. De Commissie heeft reeds toegezegd gesprekken met Oekraïne te starten met het oog op een permanente en wederzijdse verdere liberalisering van de handel, zoals bepaald in de associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne. De herziening van de diepe en brede vrijhandelsruimte (DCFTA) zal ook bijdragen tot de geleidelijke integratie van Oekraïne in de eengemaakte markt, wat ten goede zal komen aan burgers en bedrijven uit zowel de EU als Oekraïne. De herziening zal rekening houden met de lessen die zijn getrokken uit de huidige liberalisering en zal economische zekerheid en stabiliteit bieden in de handelsbetrekkingen tussen de EU en Oekraïne in de komende jaren. Doel is Oekraïense marktdeelnemers blijvende mogelijkheden te bieden om agrovoedingsproducten naar de EU uit te voeren, en tegelijkertijd tegemoet te komen aan de zorgen van belanghebbenden in de EU, met name in specifieke sectoren waar de toegenomen invoer uit Oekraïne negatieve gevolgen kan hebben voor de situatie op de markten. Ook zullen EU-marktdeelnemers betere toegang hebben tot de Oekraïense markt. Ik zal de belangen van de landbouwers in de EU behartigen en ervoor zorgen dat gevoelige sectoren in het kader van dit proces evenwichtig worden behandeld. Wat deze permanente en wederzijdse openstelling van de markt betreft, wil de Commissie bovendien een betere toegang tot de Europese markt voor Oekraïense landbouwproducten koppelen aan de geleidelijke naleving van de relevante productienormen van de EU door Oekraïne.

*5. De landbouw is meer dan vrijwel elke andere sector afhankelijk van externe factoren, zoals klimaatgebeurtenissen, volatiele markten of geopolitieke omstandigheden, waarop de landbouw weinig of geen invloed heeft. Daarom zijn een veerkrachtige landbouwsector en degelijk crisisbeheer van essentieel belang voor het toekomstige landbouwbeleid. Wat zijn, gezien de bovengenoemde externe uitdagingen, uw ideeën om de veerkracht en het crisis- en risicobeheer van de landbouwsector te verbeteren, met inbegrip van de crisisreserve? Hoe denkt u met name om te gaan met de uitdagingen op het gebied van water, waaronder de beschikbaarheid van water, die in de landbouwproductie steeds belangrijker worden?*

De klimaatverandering en extreme weersomstandigheden, het biodiversiteitsverlies en de vervuiling, alsook het verlies van landbouw-, bos- en andere halfnatuurlijke en natuurlijke gronden brengen voor Europa toenemende risico's en kwetsbaarheden met zich mee. Zoals in de Europese klimaatrisicobeoordeling van maart dit jaar is benadrukt, wordt de teelt van gewassen al geconfronteerd met kritieke risiconiveaus in Zuid-Europa. Bovendien

staan de landbouw- en voedselsystemen steeds meer onder druk door geopolitieke en daarmee samenhangende economische ontwikkelingen. Wij zijn het er allemaal over eens dat deze ontwikkelingen enorme uitdagingen vormen voor de agrovoedingssector van de EU in een zeer concurrerende interne en mondiale context. Tegelijkertijd heeft de agrovoedingssector van de EU veel sterke punten, niet in de laatste plaats de Europese landbouwers en de diversiteit van het grondgebied van de EU.

De landbouw- en voedingssector in de EU heeft al een transitieproces ingezet, namelijk om veerkrachtiger en duurzamer worden, om de klimaatverandering te beperken en zich eraan aan te passen, om de gevolgen voor het milieu te verminderen en tegelijkertijd blijven bij te dragen aan de voedselzekerheid in de EU en wereldwijd. Dit hebben we te danken aan innovatieve en vakkundige landbouwers en ondernemers in de sector. Dat moeten we erkennen.

Als ik word benoemd tot commissaris, zal ik ervoor instaan dat we onze inspanningen opvoeren om landbouwers en bedrijven bij te staan bij deze transitie en een gunstig klimaat scheppen om elke landbouwer en ondernemer in de EU een bedrijfsmodel te laten vinden dat het best aansluit bij zijn geografische en klimatologische situatie. Om de transformatieve veerkracht van de agrovoedingssector te versterken, moeten, zoals uiteengezet in de strategische dialoog, kortetermijnoplossingen worden gecombineerd met langetermijnoplossingen.

Ik zal opkomen voor een EU-inkomensbeleid voor de Europese landbouwers.

Om ons voor te bereiden op de toekomst, moeten we meer inzetten op klimaatrisicoparaatheid en crisisbeheer, zodat specifiek kan worden voorzien in de behoeften van plattelandsgebieden. Bij een efficiënte en doeltreffende beleidsaanpak van risicobeheer in de landbouw moet rekening worden gehouden met interacties en wisselwerkingen tussen verschillende risico's, bedrijfsstrategieën, oplossingen voor de markt en de toeleveringsketen, en overheidsbeleid. Hoewel crisisbeheersinstrumenten nodig zijn om rampzalige gebeurtenissen op korte termijn het hoofd te bieden, mogen zij veranderingen in het kader van de transformatie of het gebruik van langetermijnoplossingen door landbouwers niet in de weg staan. Het is belangrijk dat het beleid inzake risico- en crisisbeheer een katalysator vormt voor een transformatie naar een veerkrachtige en duurzame landbouwsector.

De kosten in verband met de uitzonderlijke gebeurtenissen hebben ertoe geleid dat landbouwverzekeringen steeds meer risico's opleveren voor verzekeraars. Nieuwe benaderingen zijn dan ook noodzakelijk. Voor alle duidelijkheid, bestaande verzekeringsregelingen zullen financieel minder haalbaar worden, zowel voor de verzekeraars als voor de verzekerden. Om deze negatieve spiraal om te keren, moeten we de risico's beter delen, de risico's van verzekeringen verlagen om meer particuliere financiering aan te trekken en een gunstig klimaat scheppen door bijvoorbeeld te werken aan markttransparantie. Ik beloof te zullen werken aan een beter aanbod van instrumenten voor risicobeheer in de landbouw in alle EU-lidstaten.

Ik zal ook de bestaande instrumenten van het GLB evalueren en nagaan hoe we deze kunnen optimaliseren om beter te kunnen voortbouwen op de veerkracht van het Europese landbouwsysteem en om de risico's ervan voor marktdeelnemers te verminderen. In mijn ogen moet het GLB zich meer richten op stimulansen en instrumenten die de aanpassing van landbouwbedrijven op lange termijn en hun veerkracht bevorderen en tegelijkertijd verzekeringen minder riskant en minder duur maken.

Naast risicobeheersinstrumenten zijn ook instrumenten voor crisisparaatheid en -respons van essentieel belang, aangezien zelfs de meest doeltreffende risicopreventie- en beheersmaatregelen niet kunnen voorkomen dat zich crises en schokken voordoen die landbouwers niet alleen kunnen absorberen, of het nu gaat om klimatologische, ecologische, (geo)economische of (geo)politieke situaties. Dat staat duidelijk te lezen in de aanbevelingen van de strategische dialoog over de toekomst van de landbouw in de EU.

Als ik word benoemd tot commissaris, zal ik de recente inspanningen in het kader van het Europees mechanisme voor paraatheid en respons bij voedselzekerheids crises voortzetten en verdiepen, als belangrijke bijdrage aan de paraatheidsstrategie van de Unie op het gebied van voedselvoorziening en voedselzekerheid. In dit verband kijk ik uit naar het komende verslag van de heer Niinistö over de manier waarop de civiele en militaire paraatheid en gereedheid kunnen worden verbeterd, waarbij voedselzekerheid moet worden beschouwd als een cruciaal onderdeel van elke paraatheid.

Wat respons betreft, hebben de buitengewone maatregelen in het kader van de gemeenschappelijke marktordening en de landbouwreserve tijdige steun verleend aan EU-landbouwers die werden geconfronteerd met een reeks uiteenlopende omstandigheden die hun economische levensvatbaarheid aantasten, van marktverstoringen als

gevolg van geopolitieke omstandigheden tot de bestrijding van de verspreiding van dierziekten en de gevolgen van ongekende extreme ongunstige weersomstandigheden en natuurrampen. Ik ben van mening dat crisisinstrumenten een belangrijk teken zijn van de bekommerdheid van de overheid en van de Europese solidariteit met onze landbouwers. Naar de toekomst toe moeten we ervoor zorgen dat crisisbeheer en -paraatheid landbouwers niet ontmoedigen om risicobeheersstrategieën op hun bedrijf in te voeren, bijvoorbeeld door over te stappen op veerkrachtigere landbouwpraktijken.

Het zal ook van groot belang zijn de inspanningen om onze landbouwsector beter bestand te maken tegen klimaatverandering voort te zetten en op te voeren, met name wat betreft extreme weersomstandigheden zoals overstromingen en droogte, maar ook de algemene opwarming en de veranderingen in neerslagpatronen. Een waterweerbare landbouwsector is geen optie, maar een noodzaak, en ik zal zeer nauw samenwerken met de commissaris voor Milieu, Waterweerbaarheid en een Concurrerende Circulaire Economie om de strategie voor waterweerbaarheid uit te werken, die erop gericht zal zijn landbouwers te helpen een landbouw tot stand te brengen die slim met water omspringt.

GLB-steun blijft van essentieel belang voor acties om de bodemgezondheid te verbeteren (met positieve effecten op het tegenhouden van erosie of het creëren van sponscapaciteit die zowel overtollige water als droogte helpt bestrijden), om landschapselementen met verzachtende effecten in stand te houden en te creëren, en om te investeren in betere infrastructuur voor irrigatie en hergebruik van water en om precisielandbouw en veerkrachtigere gewassen en variëteiten te ondersteunen. Nieuwe benaderingen op landschapsniveau moeten worden bevorderd. Evenzo is een sterkere rol voor adviesdiensten op het hele grondgebied van de EU van essentieel belang om landbouwers te ondersteunen die kiezen voor veerkrachtigere praktijken en systemen die zijn aangepast aan hun lokale geografische en klimatologische situatie. Deze diensten creëren win-winsituaties, aangezien zij de verzekering van landbouwbedrijven aantrekkelijker maken.

Landbouwers die bijdragen aan de bescherming of het herstel van onze ecosysteemdiensten, moeten worden beloond. We zullen daarnaartoe werken voor de periode na 2027, maar de lidstaten hebben al ruime stappen in die richting gezet, bijvoorbeeld via zogenaamde ecoregelingen en agromilieu- en klimaatinstrumenten.

Ik ben van mening dat in de meest kwetsbare regio's meer fundamentele veranderingen nodig zijn. We zullen collectief moeten anticiperen op de langetermijneffecten van de klimaatverandering — met name voor de watervoorraden — en moeten waarborgen dat de sector zich aanpast om veerkracht op langere termijn op te bouwen. Dit impliceert diversificatie of transformatie van landbouwbedrijven, ontwikkeling van nieuwe markten en specifiek onderzoek en innovatie. Ook daar zal ik aandacht aan besteden.

*6. De landbouwsector heeft de afgelopen jaren en decennia grote inspanningen geleverd, onder meer door gerichte steun in het kader van het GLB, om milieu- en klimaatvriendelijker te worden. De landbouw levert al een belangrijke bijdrage aan de verwezenlijking van de klimaat-, biodiversiteits- en milieudoelstellingen van de EU en zal dat ook in de toekomst blijven doen, rekening houdend met de sociaaleconomische realiteit, het concurrentievermogen en de winstgevendheid van de landbouw- en voedingssector. Hoe denkt u landbouwers te ondersteunen bij dit noodzakelijke veranderingsproces? Kan dit worden gedaan binnen het huidige GLB-kader? Gezien de noodzaak van meer investeringen om de duurzaamheid van de landbouwsector te waarborgen, acht u een verhoging van de GLB-begroting noodzakelijk en hoe zou u zorgen voor voldoende financiering? Welke andere publieke en private instrumenten zijn volgens u nodig om landbouwers te ondersteunen bij het verlenen van openbare diensten?*

We moeten samenwerken om het concurrentievermogen en de duurzaamheid van onze landbouwsector op lange termijn binnen de grenzen van onze planeet te waarborgen. We kunnen dit gemeenschappelijke doel alleen bereiken als we gezamenlijk werken aan de drie dimensies van duurzaamheid: de economische, de sociale en de milieuklimaatdimensie. Omdat deze drie dimensies met elkaar verweven zijn, zullen we niet tot een goed resultaat komen als we voorrang geven aan één dimensie zonder ervoor te zorgen dat de andere ook op schema liggen. Dit is de enige manier om ons te verzekeren van de levensvatbaarheid van de sector, de voedselzekerheid op lange termijn voor de Europese burgers door middel van een ruim aanbod van diverse, hoogwaardige en betaalbare levensmiddelen, en het duurzame beheer van natuurlijke hulpbronnen en welvarende plattelandsgebieden.

Als ik word benoemd tot commissaris, ben ik voornemens voort te bouwen op wat tot dusver is bereikt in het kader van de strategische GLB-plannen en door middel van initiatieven in het kader van de Green Deal, waarbij ik de inspanningen van landbouwers en nationale overheden erken. Zoals onlangs bevestigd door de Europese Rekenkamer in haar verslag van 30 september 2024 over de strategische GLB-plannen, maakt de “groene architectuur” van de verordening inzake de strategische GLB-plannen 2023-2027 een grotere milieu- en



klimaatambitie in het GLB mogelijk, maar dit potentieel moet beter worden benut door middel van nationale plannen. Ik zal de lidstaten daarom ondersteunen bij de efficiënte uitvoering van hun strategische GLB-plannen, maar ik ben ook vastbesloten om, in samenwerking met het Europees Parlement en de lidstaten, zwakke punten aan te pakken en optimaal gebruik te maken van de geleerde lessen, nieuwe gegevens en feedback van belanghebbenden.

Ik meen dat de strategische GLB-plannen een geschikt instrument zijn om de beleidsdoelstellingen van het GLB op een geïntegreerde manier na te streven, aangezien de lidstaten deze gebruiken om zich voor te bereiden en een antwoord te bieden op de uitdagingen op hun grondgebied. Het GLB, als grootste bron van EU-financiering voor het milieu, kan ervoor zorgen dat productie en natuur hand in hand gaan. Dit heeft geleid tot meer ambitie op verschillende gebieden: 32 % van de GLB-middelen is bestemd voor klimaat-, milieu- en dierenwelzijnsdoelstellingen (bijna 97 miljard EUR van de toewijzing voor de GLB-plannen voor 2023-2027).

In tegenstelling tot andere sectoren van de economie is de landbouwproductie gebaseerd op en onlosmakelijk verbonden met de natuur en de ecosystemen. De landbouw genereert positieve externe effecten, zoals het behoud van landschappen, economische activiteiten in afgelegen plattelandsgebieden en positieve bijdragen van bepaalde landbouwpraktijken aan de biodiversiteit. Deze positieve effecten moeten worden gehandhaafd. Tegelijkertijd moeten we de negatieve externe effecten verminderen en natuurlijke hulpbronnen duurzaam beheren en waar nodig herstellen. Factoren die van essentieel belang zijn voor de levensvatbaarheid op lange termijn, zijn bijvoorbeeld bodemgezondheid, aanpassing aan klimaatverandering, bestuiving, nutriëntenbalans, decarbonisatie en duurzaam gebruik van pesticiden en meststoffen, alsook alternatieven daarvoor. In veel gevallen kunnen ingrijpende veranderingen in het beheer nodig zijn om zich aan de klimaatverandering aan te passen.

We mogen niet voorbijgaan aan de doelstelling van het GLB om de landbouwbevolking een redelijke levensstandaard te verzekeren en de voorziening tegen redelijke prijzen veilig te stellen, zoals vastgelegd in artikel 39 van het Verdrag. We moeten lering trekken uit de boodschap van de landbouwers in het voorjaar om een nieuwe aanpak te ontwerpen en toe te passen om duurzaamheid te bewerkstelligen en landbouwers te ondersteunen bij het koolstofvrij maken van de sector en bij het in stand houden van de biodiversiteit.

Mijns inziens kunnen positieve milieu- en sociale resultaten worden bevorderd door middel van beloningen en stimulansen voor ecosysteemdiensten. Om alle ambities waar te maken, moeten we ook doelgerichter steun verlenen. Een systeem van beloningen en stimulansen voor ecosysteemdiensten zal belangrijk zijn om positieve milieu- en sociale resultaten te bevorderen. Bij de toekomstige EU-begroting moeten we ervoor zorgen dat het GLB gerichte steun verleent en dat het juiste evenwicht wordt gevonden tussen stimulansen, investeringen en regelgeving. In dit verband zal ik onder meer nagaan wat de beste opties zijn op het gebied van conditionaliteit voor GLB-betalingen en zal ik bijzondere aandacht besteden aan wetgevingsinitiatieven op andere gebieden die mogelijk een effect op de landbouwsector hebben.

Om de doelstellingen van de EU op het gebied van landbouw en voedselproductie, plattelandontwikkeling, klimaatneutraliteit en herstel van de biodiversiteit te verwezenlijken, is het volgens de strategische dialoog over de toekomst van de landbouw in de EU noodzakelijk om op doeltreffende en efficiënte wijze te handelen en te reageren om de prioriteiten waar te maken, met name het versterken van het concurrentievermogen, de veerkracht en de duurzaamheid van de landbouwsector, de voedselsoevereiniteit van de EU en het maken van een echt verschil in onze plattelandsgemeenschappen.

Gezien de uitdagingen die voortvloeien uit de transitie en aanpassing van de Europese landbouw, moeten we verder kijken dan het GLB om de transitie te helpen financieren en de risico's ervan te verminderen. Veel landbouwers zijn bereid te investeren en te veranderen, maar zij kunnen geen commerciële financiering krijgen. Dit financieringstekort, dat wordt geraamd op 62 miljard EUR (2022), is de afgelopen jaren toegenomen, waarbij bepaalde groepen zoals kleine landbouwbedrijven of jonge landbouwers bijzonder benadeeld zijn. Dat tekort is ook aanzienlijk wat betreft "groene investeringen", omdat die geen onmiddellijk rendement op investeringen opleveren. Ik ben voornemens nauw samen te werken met de Europese Investeringsbank om overheidsinvesteringen te maximaliseren en tegelijkertijd particulier kapitaal aan te trekken en de risico's die daaraan verbonden zijn, te verlagen. Ik zal de lidstaten ook aanmoedigen om beter gebruik te maken van de financiële instrumenten binnen het GLB en van steun voor geavanceerde innovatie en kennisoverdracht.

Ik zal verder onderzoek doen naar nieuwe bedrijfsmodellen en mogelijkheden voor extra inkomsten voor landbouwers die afkomstig zijn van een klimaatneutrale en natuurpositieve economie, zoals de bio-economie (met valorisatie van restmateriaal, afval of biomassa) of koolstoflandbeheer en biodiversiteitscertificering (koolstof- en natuurcredits). Landbouwers die hernieuwbare-energieproducenten worden, kunnen ook hun inkomen

diversifiëren. We moeten ook in overleg treden en de verantwoordelijkheid delen met de voedingsmiddelen- en drankenindustrie en met de consumenten. De voedingsmiddelenindustrie is afhankelijk van de landbouwers voor haar grondstoffen. Ze heeft dus een existentieel belang bij een gezonde, duurzame en veerkrachtige landbouwsector. De voedingsmiddelensector moet dan ook een billijke bijdrage leveren aan het belonen van landbouwers die landbouwproducten op een duurzamere manier produceren.

*7. Wat zijn uw plannen om de veeteeltsector te ontwikkelen en tegelijkertijd bij te dragen aan het klimaatactieplan? Hoe denkt u innovatie op dit gebied te stimuleren? Hoe zou u zorgen voor een coherente en doeltreffende uitvoering van de wetgeving ter vermindering van de emissies in de veeteeltsector, en hoe zou u meerdere lagen wetgeving en extra administratieve lasten voor landbouwers vermijden?*

De veestapel in de EU blijft krimpen, 7,8 % in de afgelopen tien jaar, maar deze teruggang is niet gelijkmatig over de EU gespreid. Het aantal runderen daalde met 5 %, varkens met 6 %, schapen met 9 % en geiten met 15 % (2023 ten opzichte van 2013).

Een duurzame en concurrerende veeteeltsector in de EU is niet alleen een landbouwprioriteit, maar een strategische doelstelling die samenhangt met bredere doelstellingen van ecologische, sociale en economische duurzaamheid. Het is een cruciale pijler van het agrovoedingsstelsel van de EU, die bijdraagt tot voedselzekerheid, werkgelegenheid op het platteland en het behoud van diverse en mooie landschappen in heel Europa en van ons cultureel erfgoed. Veehouderijen die familiebedrijven zijn, kunnen een centrale rol spelen bij het behoud van de vitaliteit van plattelandgebieden. In berggebieden of gebieden met natuurlijke beperkingen is veeteelt vaak de enige levensvatbare economische activiteit. Anders zouden deze gebieden te maken kunnen krijgen met landverlating, een grotere ontvolking, verlies van werkgelegenheid en economische stagnatie. Anderzijds heeft de veehouderij bekende klimaat- en milieueffecten op water, lucht, bodem en natuur die we moeten aanpakken.

Ik ben voornemens de prestaties van de veeteeltsector op het gebied van economische, ecologische en sociale duurzaamheid te verbeteren door de sector een gunstig kader te bieden binnen het GLB, in samenhang met andere beleidsgebieden, met name met betrekking tot klimaat en milieu. Ik zal ervoor zorgen dat dit wordt gerealiseerd door middel van een holistische aanpak die resulteert in duidelijke leidende beginselen die zowel op het niveau van landbouwbedrijven als in de hele toeleveringsketen moeten worden toegepast. Het zal mijn voortdurende bezorgdheid zijn om de administratieve lasten voor landbouwers te verminderen.

De landbouwemissies in de EU zijn de afgelopen twee decennia weliswaar licht gedaald, en die trend zal zich in de toekomst wellicht verderzetten, maar de veeteeltsector moet zijn transitie naar duurzamere praktijken voortzetten. Ook moet worden benadrukt dat de veestapel in sommige specifieke gebieden uit zijn voegen is gebarsten en dat maatregelen nodig zijn om het evenwicht te herstellen. Daarvoor is een alomvattende aanpak nodig en het GLB moet de lidstaten blijven voorzien van de instrumenten om deze uitdagingen aan te pakken, zoals het bevorderen van duurzame praktijken, het creëren van alternatieve bedrijfsmodellen, steun voor onderzoek en ontwikkeling, en de invoering van nieuwe technologieën.

Op beweiding gebaseerde systemen leveren bijvoorbeeld meerdere milieudiensten. Grazende herkauwers fungeren als natuurlijke oplossingen om de biomassa van graslanden te beheren, het risico op bosbranden te beperken en koolstofopslag in de bodem te ondersteunen. Grazers helpen de ecosystemen gezond te houden. Ze bevorderen immers de vruchtbaarheid van de bodem doordat organisch materiaal en stikstof terug in de bodem terechtkomen. Begrazing ondersteunt ook de biodiversiteit. Zo creëert achtergelaten mest bijvoorbeeld habitats voor insecten en vogels. Bovendien dragen op gras gebaseerde veeteeltsystemen bij tot koolstofvastlegging in de bodem en spelen ze zo een rol bij de mitigatie van de klimaatverandering. Extensieve veehouderijsystemen bieden ook een duurzaam middel voor voedselproductie in gebieden waar gewasproductie niet levensvatbaar is, waardoor hun rol bij de aanpassing aan de klimaatverandering nog vergroot. Deze duurzame praktijken moeten door de markten worden ondersteund en beloond.

Op maat gesneden benaderingen die rekening houden met lokale omstandigheden, landbouwpraktijken en economische realiteit zijn van essentieel belang.

Hoewel er al veel inspanningen zijn geleverd, moeten de emissies nog verder worden teruggedrongen. We zullen beginnen met het verbeteren van de meting van broeikasgasemissies, zowel op landbouw- als op nationaal niveau, zodat we over geconsolideerde gegevens op EU-niveau kunnen beschikken. We moeten de effecten van goede praktijken op de vermindering van landbouwemissies beter in kaart brengen, aangezien deze onvoldoende worden erkend door de markten of in de nationale broeikasgasinventarissen. Bovendien zal technologische innovatie een cruciale rol spelen in deze transitie. Precisie landbouw, specifieke fokprogramma's, verbeterde praktijken op het

gebied van diergezondheid, diervoederadditieven die zorgen voor een lagere methaanuitstoot, mestbeheer, geïntegreerd begrazingsbeheer en innovatieve voederoplossingen zullen allemaal van cruciaal belang zijn om de ecologische voetafdruk van de veehouderij te verkleinen. Ik zal het lopende onderzoeks- en innovatieprogramma aandachtig volgen en ik zal ervoor zorgen dat de veelbelovende resultaten ervan voor iedereen beschikbaar worden gesteld. De klimaatvriendelijke benaderingen van dit programma moeten in de praktijk worden gebracht.

Er zijn verschillende leidende beginselen voor de toekomst van de sector: wetenschappelijk bewijs, raadpleging van belanghebbenden en technologische innovatie. Bij het uitstippelen van langetermijnperspectieven voor de sector zal ik ervoor zorgen dat de gesprekken gebaseerd zijn op robuust wetenschappelijk bewijs, zodat beleidsbeslissingen op feiten berusten en alle belanghebbenden — landbouwers, consumenten, het maatschappelijk middenveld, wetenschappers en beleidsmakers — betrokken zijn bij het vormgeven van de toekomst van de sector en innovatie omzetten in de praktijk.

Zoals eerder vermeld, zal ik, als ik word benoemd tot commissaris, in de eerste honderd dagen van de nieuwe ambtstermijn een visie voor landbouw en voedsel uitwerken, voortbouwend op de aanbevelingen van de strategische dialoog, en de toekomst van de veestapel zal daar een wezenlijk deel van uitmaken. Door innovatie te ondersteunen en oplossingen op maat te bevorderen, kunnen we een veerkrachtige en duurzame toekomst voor de veehouderij in de EU opbouwen.

#### Vragen van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid

*8. Hoe denkt u de milieu- en klimaatdoelstellingen (broeikasgassen, met inbegrip van methaan) te verwezenlijken en tegelijkertijd de economische en sociale duurzaamheid van de landbouwers in de EU te waarborgen, alsook hun rol bij het waarborgen van de voedselzekerheid in de EU? Kunt u details verstrekken over het voorgestelde benchmarkingsysteem voor regelingen voor duurzaamheidscertificering, waarmee de methoden voor duurzaamheidsbeoordelingen van landbouwbedrijven moeten worden geharmoniseerd? Op welke criteria zal dit systeem gebaseerd zijn? Hoe zal het de administratieve belasting van de sector verminderen? Hoe denkt u de EU-doelstelling voor 2030 inzake biologische landbouw te halen? Hoe denkt u samen met de commissaris voor Gezondheid en Dierenwelzijn te werken aan de “één gezondheid”-benadering en aan het wetgevingskader voor duurzame voedselsystemen? Wat dit laatste betreft, bent u van plan het betrokken wetgevingsvoorstel op te nemen in het werkprogramma van de Commissie voor 2025? Hoe denkt u ervoor te zorgen dat het geplande wetgevingskader betrekking heeft op alle belanghebbenden en dat er een geïntegreerde aanpak mee wordt gevolgd om duurzaamheid in de hele waardeketen te bevorderen, van landbouw tot vermindering van de voedselverspilling, dierenwelzijn en gezondere, duurzame voedingspatronen en hoogwaardig voedsel?*

Gezien de impact van landbouw- en voedselsystemen op het klimaat en het milieu, hebben we behoefte aan een gezamenlijke en coherente aanpak van de manier waarop verschillende onderdelen van het voedselsysteem bijdragen aan de klimaatdoelstellingen en milieuproblemen aanpakken. De landbouw moet, net als elke andere sector, zijn bijdrage leveren. De voedselproductie is gebaseerd op en onlosmakelijk verbonden met de natuur en de ecosystemen. Zonder gezonde bodems is er geen inkomen voor onze landbouwers.

Om resultaten te boeken op het gebied van milieu- en klimaatdoelstellingen, moet meer nadruk worden gelegd op stimulansen en investeringen om het juiste evenwicht tussen stimulansen, investeringen en regelgeving te bereiken. Daarom ben ik van plan voort te bouwen op de aanzienlijke milieu- en klimaatinspanningen die binnen het huidige GLB-steunkader al zijn geleverd, ook in het kader van de goedgekeurde of op tafel liggende milieu- en klimaatwetgeving, waaronder de verordening natuurherstel. In het belang van de landbouw zelf moeten we op doeltreffende wijze zorgen voor bodemvruchtbaarheid, nutriëntenverlies verminderen en de biodiversiteit en de bijbehorende diensten terugbrengen, zonder landbouwers te benadelen.

In het kader van het GLB moet verdere aandacht worden geschonken aan emissies, in de eerste plaats door de meting van broeikasgasemissies, zowel op landbouw- als op nationaal niveau, te verbeteren, zodat we over geconsolideerde gegevens op EU-niveau kunnen beschikken. We moeten de effecten van goede praktijken op de vermindering van landbouwemissies beter in kaart brengen, aangezien er al veel inspanningen zijn geleverd, die onvoldoende worden erkend door de markten of in de nationale broeikasgasinventarissen. Ten tweede zullen voor de vermindering van de emissies in de landbouw, met inbegrip van methaan, bepaalde GLB-instrumenten moeten worden versterkt, zal de steun nog gericht moeten zijn, onder meer voor specifieke gebieden of de veehouderij, en zal innovatie op het gebied van mestbeheer noodzakelijk zijn.

Er zijn mogelijkheden voor ecologisch duurzame en economisch levensvatbare landbouwpraktijken, zoals de biologische sector heeft bewezen. Ik heb het volste vertrouwen in het potentieel van de sector in de EU. Ik ben

voornemens de vinger aan de pols te houden voor de sector. Vandaag voorzien de strategische GLB-plannen in aanzienlijke steun en ambitieuze streefcijfers voor de biologische sector en het zal belangrijk zijn de steun te handhaven om de omschakeling naar en instandhouding van de biologische landbouw te vergemakkelijken. Evenzeer moeten we aandacht besteden aan de ondersteuning van de ontwikkeling van de markt vraag naar biologische producten en aan het stimuleren van consumptie, bijvoorbeeld door middel van afzetbevorderingsbeleid of wijzigingen in de regels inzake overheidsopdrachten.

Er bestaan duidelijke verbanden tussen de gezondheid van mensen, dieren, planten en het milieu, zoals blijkt uit de “één gezondheid”-benadering. Er is steeds meer behoefte aan een holistische aanpak om de veerkracht van het voedselsysteem van de EU op lange termijn te bewaren, maar we moeten deze langetermijndoelstelling verwezenlijken met een nieuwe benadering van duurzaamheid, zoals ook aanbevolen in de strategische dialoog. In plaats van met nieuwe wetgevingsvoorstellen kunnen we onze doelstellingen verwezenlijken door de bestaande wetgeving beter uit te voeren en te handhaven en tegelijkertijd gebruik te maken van stimulansen en nieuwe marktgebaseerde instrumenten om verandering te bevorderen. Hierbij ben ik van plan nauw samen te werken met de commissaris voor Gezondheid en Dierenwelzijn, alsook met de commissaris voor Visserij en Oceanen, de commissaris voor Milieu, Waterweerbaarheid en een Concurrerende Circulaire Economie, de commissaris voor Klimaat, Nettonul en Schone Groei en anderen.

Een pragmatische bottom-upbenadering, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke behoeften van landbouwers, zal centraal staan. Ik ben onder meer voornemens om samen met de landbouwers, alle actoren in de voedselvoorzieningsketen, consumentenvertegenwoordigers en de wetenschap een geharmoniseerde duurzaamheidsbeoordeling voor landbouwbedrijven te ontwikkelen — het benchmarkingsysteem. Op basis van bestaande openbare en particuliere systemen en rekening houdend met de realiteit op het bedrijf kan dit landbouwers helpen om duurzaamheidsgegevens slechts eenmaal te registreren, waardoor de administratieve lasten verminderen. Het zou landbouwers helpen hun duurzaamheidsprestaties te benchmarken en de spanningen tussen de verschillende dimensies van duurzaamheid aan het licht brengen. Het systeem zou als basis kunnen dienen voor mogelijke openbare of particuliere duurzaamheidsregelingen, zoals uiteengezet in het verslag van de strategische dialoog. Een EU-breed benchmarkingsysteem in de agrovoedingssector zal een instrument zijn waarmee landbouwers worden aangemoedigd duurzame praktijken toe te passen en waarmee zij hun duurzame praktijken kunnen aantonen om een betere vergoeding van de markt te krijgen.

In de strategische dialoog wordt ook het bevorderen van een verschuiving naar evenwichtigere voedingspatronen aangemerkt als essentieel voor de gezondheid en het welzijn van de burgers. Als ik word benoemd, zal ik samenwerken met de commissaris voor Gezondheid en Dierenwelzijn om vooruitgang te boeken op dit gebied, met inachtneming van de grenzen van de bevoegdheden van de EU op het gebied van voedselconsumptie. Bovendien heeft voedsel een sterke sociale en culturele dimensie: nationale en regionale autoriteiten zijn het best geplaatst om op te treden, want zij zijn verantwoordelijk voor onderwijs, volksgezondheid en belastingen, die essentiële domeinen zijn voor het ondersteunen van duurzame en gezonde voedingspatronen. Er zijn echter gebieden waarop de EU toegevoegde waarde kan bieden en deze spanningen kan ondersteunen of aanvullen.

Ik ben vastbesloten het afzetbevorderingsprogramma van de EU voor landbouwproducten en levensmiddelen voort te zetten, in overeenstemming met de algemene steun van de lidstaten en het Europees Parlement.

Bovendien ben ik ook vastbesloten de EU-schoolregeling voort te zetten en de doeltreffendheid ervan verder te verbeteren. Het is een van de unieke instrumenten op EU-niveau die het belangrijkste publiek bereiken, namelijk schoolkinderen. Die moeten niet alleen profiteren van een verscheidenheid aan gezonde landbouwproducten, zoals groenten en fruit en zuivel, maar ook meer te weten komen over landbouw, het milieu en evenwichtige voeding. Bovendien kunnen de overheidsinstanties die voedsel aankopen, dankzij onze EU-regels voor overheidsopdrachten bepaalde duurzaamheidscriteria in acht nemen. Ook op dit punt wil ik samenwerken met de uitvoerend vicevoorzitter voor Welvaart en Industriële Strategie en met de commissaris voor Gezondheid en Dierenwelzijn.

Een beter dierenwelzijn bij landbouwhuisdieren heeft tastbare voordelen voor landbouwers, met name een verminderd risico op uitbraken van ziekten en een verminderd gebruik van geneesmiddelen, met een positief effect op de verlaging van antimicrobiële resistentie en morbiditeits- en sterftecijfers, en een hogere winstgevendheid van de veehouderij. Het huidige GLB ondersteunt landbouwers om een hoger niveau van dierenwelzijn en -gezondheid te bereiken. Als ik word benoemd tot commissaris, zal ik nauw samenwerken met de commissaris voor Gezondheid en Dierenwelzijn, met name om de regels inzake dierenwelzijn te moderniseren, met inachtneming van wetenschappelijke, ecologische, economische en sociale factoren.

Wat voedselverspilling betreft, verbind ik mij ertoe, als ik word benoemd tot commissaris, samen met de commissaris voor Milieu en de commissaris voor Gezondheid en Dierenwelzijn de vooruitgang van de EU in de

richting van duurzame-ontwikkelingsdoelstelling 12.3 te versnellen. Dat betekent de wereldwijde voedselverspilling op het niveau van de detailhandel en de consument tegen 2030 halveren en voedselverlies verminderen, waarbij voedselverspilling en voedselverlies worden geïntegreerd in alle betrokken beleidsterreinen, waaronder landbouw. Ik zal verdere maatregelen om voedselverspilling en -verlies terug te dringen, ondersteunen.

#### Vragen van de Commissie visserij

*9. Hoe wilt u bij de uitvoering van uw portefeuille rekening houden met het feit dat de visserij- en de aquacultuursector van de EU belangrijk zijn, en dat zij een belangrijke bijdrage leveren aan de voedselsoevereiniteit van de EU en aan de bescherming van mariene ecosystemen, zowel op korte als op lange termijn?*

De visserij- en aquacultuursector vormen een fundamentele pijler van veel gemeenschappen op het hele continent. Deze sectoren spelen immers een cruciale rol voor de voedselzekerheid en voor de werkgelegenheid en de economische activiteit in meerdere regio's.

Desondanks importeren we bijna 70 % van alle visserij- en aquacultuurproducten die in de EU worden geconsumeerd. De Europese aquacultuurproductie blijft relatief laag en stabiel, ondanks het enorme potentieel ervan.

Als ik word benoemd tot commissaris, zal ik nauw samenwerken met de commissaris voor Visserij en Oceanen om ervoor te zorgen dat de visie voor landbouw en voedsel terdege rekening houdt met visserij en aquacultuur. We zullen ook samenwerken met de uitvoerend vicevoorzitter voor Cohesie en Hervormingen om zowel plattelands- als kustgebieden aantrekkelijker te maken voor de huidige en toekomstige generaties.

Om de voedselzekerheid te waarborgen, moet de EU een concurrerende, duurzame en veerkrachtige visserij- en aquacultuursector bevorderen en de vitaliteit van onze plattelands-, kust- en riviergebieden in stand houden. We moeten er ook rekening mee houden dat onze zeeën grote gevolgen ondervinden van wat er op het land gebeurt. Zo hebben nutriëntenverliezen negatieve gevolgen voor zowel de landbouw als de oceaan en brengen ze kosten voor de visserij en het toerisme met zich mee. Ik ben er vast van overtuigd dat we moeten kiezen voor een holistische benadering van het voedselsysteem in het algemeen, rekening houdend met zowel landbouw als visserij en aquacultuur.

Consumenten spelen een sleutelrol bij het begeleiden van deze transitie. De prijs blijft een belangrijke drijfveer bij hun consumptiebeslissingen. Het is belangrijk een gunstig klimaat te scheppen waarin duurzamere praktijken door de markt worden beloond. Consumentenvoorlichting blijft een gebied waarop verdere inspanningen zullen bijdragen tot een soepele overgang naar duurzaamheid: we moeten samenwerken op gebieden zoals mogelijk meer gedetailleerde oorsprongsetikettering.